

බෞද්ධ නිරුක්තියෙහි උපයෝගිතාව

අරුණ සේ, ගමනේ

භාෂාව වෘත්ත ලෙසත්, නිවැරදි ලෙසත් භාවිත කිරීමට එහි යොදන වචනාවල අන්තර්ගතව තහවුරු වීම අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් වෙයි. නිරුක්තියෙන් ඒ සඳහා ප්‍රබල පිටිවතලක් සැපයේ. ඒ ඒ වචනයට අදාළ වන සුවිශේෂී වූ අර්ථය නිරුක්තියෙන් ප්‍රකට කරනු ලබයි. භාෂා භාවිතයේ දී ඇති විය හැකි විවිධ මිථ්‍යා අවබෝධයන් දුරු කොට සත්‍ය අර්ථය සුවිශේෂී කිරීම, දීපනය කිරීම, නිරුක්තියේ කාර්යභාරය යි. නිරුක්තියෙන් වචනවල අර්ථය බවුරුවන්නේයැ යි පාලි අට්ඨකථාවල හා විකාවලත් අවධාරණය වන්නේ එබැවිනි.¹ බුද්ධභාෂා - යම්මපාලු ආදී අර්ථකථාවාර්යවරුන් අට්ඨකථා සම්පාදනයේ දී යාර්මික හා දාර්ශනික ප්‍රස්තුත විවරණය කරමින් නිරුක්තිය බහුල වශයෙන් භාවිත කළේ එහි ඉහත සඳහන් කළ උපයෝගිතාව මනා ව හඳුනාගත් බැවිනි. ඉදිවිසත් කරනු ලබන අර්ථකථනයේ විශ්වසනීයත්වයත්, ශාස්ත්‍රීයත්වයත් තහවුරු වීම පිණිස නිරුක්තිය දැඩි ලෙස ඉපහල් වෙයි. මෙය පෙරදිග සාහිත්‍යයේ දර්ශිතයක සිට සුභාවිත විය. එබැවින් නිරුක්තිය යම් භාෂාවක හෝ දර්ශනයක නාමිතිර්යය තීරණය කරන සාධකයක් ලෙසින් අපට හඳුනාගත හැකි ය. එහි ඓතිහාසිකත්වය හා උපයෝගිතාව පිළිබඳ විමසීමක යෙදීම මෙහි අරමුණ යි.

නිරුක්තියේ ඓතිහාසිකත්වය හා ප්‍රභේද

නිරුක්ති ශාස්ත්‍රය ඇත අතීතයේ පටන් ම භාරතයේ පැවති විශිෂ්ට ශබ්ද ශාස්ත්‍රාංගයකි. එහි ඓතිහාසිකත්වය පිළිබඳ විමසීමේ දී බුද්ධ කාලයටත් පසා පෞරාණිකත්වයක් එයට ඇති බව පැහැදිලි වේ.² උපනිෂද් ග්‍රන්ථවල පරාවිද්‍යා, අපරාවිද්‍යා යනුවෙන් දැක්වෙන විද්‍යාද්වය අනුරේන් පරාවිද්‍යාවට අයත් වේදාංග හෙවත් වේදයේ කොටස් 116 න් එකකි, මෙය.³

¹ අරුණ සේ, ගමනේ
සායු පුස්තක මධ්‍යස්ථානයේ පිහිටි සංකල්පනා මධ්‍යස්ථානයේ, පි. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.